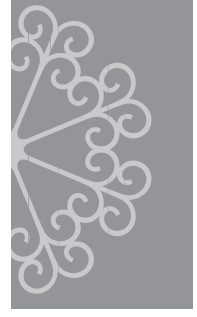

בית מדרש

335

בשבילי הפרשה

פרשת יתרו תשע"ט

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	5:00
Brooklyn, NY	4:46
Chicago, IL	4:36
Johannesburg, S. Africa	6:44
Lakewood/Deal, NJ	4:49
London, UK	4:21
Los Angeles, CA	4:58
Manchester, UK	4:19
Monsey, NY	4:46
Montreal, Quebec	4:32
Toronto, Ontario	5:01
Yerushalayim	4:31
Zurich, Switzerland	4:58

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

יתרו

זכור את יום השבת לקדשו

ומכאן דרשו מצות קידוש בשבת. ואמרו בגמ' המברך צריך שיטעום, ואם לא טעם לא יצא. ובכל קידוש צריך גם לברך בורא פרי הגפן. וכפשוטו הוא ברכת הנהנין ככל השוטה יין. אבל בעירובין דף מ' ע"ב דן הגמ' אמאי לא נעשה קידוש ביום הכיפורים ואמרו היכי עביד, אי מברך עליה ושתי ליה, כיון דאמר זמן קבליה עליה ואסר ליה וכו', לברוך עליה ולנחיה המברך צריך שיטעום, ליתביה לינוקא וכו' דילמא אתי למסרך. וברש"י נתקשה איך יברך ויתן לתינוק, ועדיין המקדש בירך ברכה לבטלה, וכתב שם ד"ה ליתביה לינוקא: לשתותו לאחר שיברך עליו וכו' דטעמא משום דגנאי הוא לכוס של ברכה שלא יהנה אדם ממנו לאלתר שתהא ברכת היין דבורא פרי הגפן שלא לצורך ומכי טעם ליה אחרינא שפיר דמי. ומבואר דס"ל דהמברך צריך שיטעום אינו משום ברכה לבטלה אלא משום דגנאי הוא לכוס של ברכה שלא יהנה אדם ממנו לאלתר. אך עדיין לא פירש לן רש"י אמאי באמת אין כאן חובי שתיה משום ברכה לבטלה.

ועל דעת רש"י אנו סומכים במילה ביו"כ ומברך על הכוס ונותן טעימה בעלמא לרך הנימול, וכבר אין כאן גנאי לכוס של ברכה, וכמ"ש המג"א בשם שו"ת הר"ן עפ"י דעת רש"י. ובשו"ע הרב בס' ק"צ פירש טעם רש"י וז"ל שכך תקנו חכמים בכל שירה הנאמרת על היין שיסדרו אותה אצל ברכת היין שהוא עיקר שירה המיוחדת ליין עכ"ל. אך קשה לפי פירוש השו"ע הרב מהירושלמי שהביא בטור ושו"ע סי' רע"א סעיף ד', שאם היו שותים יין לפני שבת ואח"כ קידש היום אינו אומר אלא קידוש בלבד בלא ברכת היין. וצ"ב לפי דעת שו"ע הרב בשיטת רש"י דמשמע דסבר דברכת בפה"ג הוא חלק מהתקנה של ברכה על הכוס. וכן הקשה בספר ברכת יו"ט מהגאב"ד דגייטסהעד זצ"ל.

אך מצינו עוד פירוש בדעת רש"י בבית מאיר יו"ד רס"ה דאין כוונתו כמו שכתב בשו"ע הרב אלא כוונתו שברכת בפה"ג הוא ברכת הנהנין ושבח להבורא שברא היין לקדש עליו. ודבריו הובאו במנחת שלמה סי' י"ח אות ד' בהערה. והוסיף על זה במנחת שלמה שם אות ו' דהנאת המצוה הוא כמו שאר הנאות ובאמת היה ראוי לברך על כל הפצא דמצוה ברכת הנהנין אלא שכתבו התוס' בפסחים דף נ"ג ע"ב דלא תיקנו ברכה אלא על הנאות הגוף ולא על האש והאור. וכתב שם דכוונת תוס' רק דלא תיקנו ברכה מיוחדת על הנאות שאינם הנאות הגוף, אבל מ"מ שייך בשאר הנאות ברכת הנהנין. ולכן ביין שכבר תיקנו לו ברכת בפה"ג על הנאות הגוף צריך לברך ברכה זו גם על הנאות המצוה שאפשר לברך על הכוס.

דברי רבותינו

ויתיצבו בתחתית ההר (יט"ז)

א"ר אבדימי בר חמא בר חסא מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כנגיית, ואמר להם אם אתם מקבלים התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, א"ר אחא בר יעקב מכאן מודעא רבה לאורייתא, אמר רבא אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשוורוש, דכתיב קיימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקבלו כבר. (שבת דף פ"ח ע"א)

הקשה מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליוואויץ זצוק"ל: הלוא המאמר הזה אומר דרשני, דור המדבר שהיו גדולים בהרבה מדר

דברי חכמים

יסודות הישיבה - עמלות בתורה

באחת משיחותיו אמר מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל: ידוע ומפורסם גודל העמל וההתמדה בתורה שהיה למרן ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, שבשנות בחרר תו היה לומד כל יום שני סדרים מלאים ש"ס, וכל שאר היום היה יושב לשמוע ולקבל תורה מאחרים. ידר עה גם היגיעה העצומה וההתמדה הנפלאה שהיתה למרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל, שהיה לומד עד כלות כר חותיו ממש. לא אחת היה לומד בבית המד רש ליד הסטנדר עד אפיסת הכוחות, ולאחר מכן היה צונח על הרצפה יחד עם הסטנדר, תוך כדי שהוא ממשיך ללמוד על הרצפה.

ידוע ומפורסם גם גודל העמל העצום בתר רה שהיה למרן ראש הישיבה הגאון רבי נחום פרצוביץ זצוק"ל בכל שלושת סדרי הישיבה. מספרים שמרן הגר"ז מבריסק זצ"ל יעץ לו

רו של מרדכי, שהיו במצב של הארת פנים כל כך גדולה, עד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי בנבואתו, וזכו לדרגת 'פנים בפנים', אספקלריה המאירה, אצלם לא היתה קבלת התורה רק באונס, וקבלת התורה בשלמות נשלמה רק בדורו של מרדכי, שהיו קטנים בהרבה מדור המדבר, ועליו נאמר "קיימו וקבלו".

ותירץ: היא הנותנת, כבר נתבאר ענין "נעשה ונשמע", שזהו סוד האדם האמרי תי מצד טבע הענינים, כל מהלך הענינים האמיתי הוא דוקא באופן זה של נעשה קודם לנשמע, קבלת התורה מוכרחת היתה להיות בדרך של כפייה, ואשר ע"כ הקב"ה כפה עליהם הר כנגיית, כיוון שאי אפשר לקבל את התורה אם לא בדרך של אונס וכפייה.

שלא ישהה כל היום בבית המדרש בישיבה, זאת כדי שהבחורים לא יפריעוהו בשאלר תיהם, וימנעו בעדו מלדעת את כל הש"ס, אך מרן רה"י רבי נחום לא שמע לעצתו ונשאר ללמוד בבית המדרש, תוך שהוא מתאמץ לע נות לכל בחור ובחור על שאלותיו. ולימים אמר, שכל מה שזכה שדברי תורתו מתבד רין בבי מדרשא בכל אתר ואתר, הוא בזכות שנשאר בבית המדרש, והתאמץ לענות לכל אחד ואחד, בכדי שכולם יזכו להבנת התורה.

כך גם מרן ראש הישיבה הגאון רבי בנימין בייניש פינקל זצ"ל, שהיה עמל בתורה בה תמדה נפלאה, וכל ספר שלמד בו היה לומד אותו מתחילה ועד סוף, ולשם כך מוכרחים להיות בעלי ידיעה מוחלטת בכל סוגיות הש"ס.

נמצא איפה, סיים מרן רה"י הגרנ"צ זצ"ל, כי כל ראשי הישיבה של ישיבת מיר, זכר צדיקים לברכה, היו מופלאים מאוד בהתמדת התורה, עד כדי שאפשר לומר כי ענין זה הוא מיסודות הישיבה, שנתייסדה על יסודות אלו - עמלות בתורה וידיעת כל התורה כולה.

מלחמתה של תורה

סוד התורה

מקובל היום להפריד בין בקיאות לעיון, בין בקיאות להבנה. אמור לחכמה אחותי את, שיהיו דברי תורה מחוורים לו כאחותו.

ושננתם לבניך, שיהיו דברי תורה מחודדים בפיו, שאם ישאלך אדם אל תגמגם אלא אמור לו מיד, כ"ז בענין הידיעה, אך בימינו ירדה מעלת הידיעה, ויש טוענים שהעיקר הוא "אפאון ארט"- במקום, וכל מה שאדם "דורך במקום" עדיף טפי. אך הגמ' אומרת בסנהדרין מ"ב א' "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה", "אי אתה מוצא מלחמתה של תורה אלא במי שיש בידו חבילות של משניות". הנה "מלחמתה של תורה" הוא העיון, החריפות וההבנה, ואמרו חז"ל "אי אתה מוצא - לשון ברורה, ופסקנית- מלחמתה של תורה אלא במי שיש בידו חבילות של משניות.

וברש"י שם מלחמתה של תורה- הוריותיה, ולעמוד על בוריה ועל עיקריה, לא כאדם המפולפל ומחודד ובעל סברא ולא למד משניות וברייתות הרבה, כי מהיכן יתגלה הסוד, אלא בבעל משניות הרבה שאם יצטרך לו טעם בכאן ילמדנו מתוך משנה אחרת וכו', עכ"ל. האיר רש"י עינינו, יש "אדם המפולפל ומחודד ובעל סברא", הנה אלו תארים נכבדים מאד, אך כיון שלא למד משניות וברייתות הרבה אין הסוד מתגלה לו. ובאיזה סוד נאמרו הדברים, והרי מדובר כאן בנגלה ולא בנסתר? נראית הכוונה, שענין הסוד הוא מה שמגלים לו לאדם, ו"מפולפל ומחודד ובעל סברא", היינו שיכול לחדש סברא, אך זו סברא שלו,

לא סברא שהמשניות מגלות לו. משא"כ זה שלמד משניות הרבה, לו מתגלה הסוד, שהתורה עצמה מגלה לו.

והדברים מפורשים ברש"י (ע"ז י"ט, א) בהא דאמר רבא לעולם ילמד אדם ואח"כ יהגה, ופי' רש"י לעולם ילמד אדם- מרבו עד שתהא גירסת התלמוד ופירושו שגורה בפיו, ואח"כ יהגה- יעיין בתלמודו להקשות ולתרץ וכו', לאחר ששנה הרבה הוא מתיישב בתלמודו ומתרץ לעצמו דבר הקשה. ובברכות (ס"ג, ב) הסכת ושמע ישראל, הס ואח"כ כתת, ופי' רש"י שתוק והאזן לשמועתך עד שתהא שגורה בפיו, ואע"פ שאינה מיושבת לך, ואח"כ כתתנה והקשה עליה מה שיש לך להקשות, ותרץ תירוצין עד שתתישב לך. עכ"ל.

אמנם הדבר ברור שאין הכוונה ללמוד באופן פשוט בגירסא בעלמא, דזה אין לו ערך של ממש לענין להקשות ולתרץ, אלא כמש"כ רש"י "שתהא גירסת התלמוד ופירושו שגורה בפיו". ופשוט שאין כוונת רש"י לפירוש המלים, דזה אינו צריך לפנים, ידיעת הלשון בלא להבין פירוש המלים אין בה ממש. אלא כוונתו להבנת הדברים וידיעת ענינים, ועדיין אין זה בכלל "יהגה" ולא בכלל "כתת", שאותם אין לעשות עד לאחר ידיעת הענינים.

ואפשר שהכוונה ע"ד דברי הגר"ס באור ישראל ס' י"ח כ' וז"ל: קניית דרכי הלימוד הוא הכנה להיכנס לעבודתו יתברך, מעת חתימת התלמוד ננעלו דרכי התורה להבין ולהורות מכתבי הקודש ע"פ המידות המסורות מסיני, ורק אל התלמוד עינינו

צופיות, ואין להוסיף עליו ולא לגרוע מאומה. לזאת התלמוד אצלנו בבחינת מקרא בימי חז"ל, ולימוד המקרא אצלנו כמו לימוד א' ב' בימי חז"ל, וספרי גדולי הפוסקים, ראשונים ואחרונים, הם בבחינת משנה בזמן חז"ל. ואז יבוא האדם ללימוד התלמוד, והוא העיון הנכון לשאוב יסודות התלמוד בפרטים המפוזרים להבין ולהורות כדת, וזאת היא שימוש ת"ח, וע"ז אמרו קרא ושנה ולא שימש ה"ז עם הארץ, עכ"ל האור ישראל. [ועי"ש באור ישראל שללמוד מגדולי הפוסקים ואף לחלוק על דבריהם (ר"ל הבנה עמוקה ולא לימוד של בקיאות בעלמא) עדיין הוא בכלל קרא ושנה ולא שימש, ורק מי שיש בידו מערכות מכל הש"ס הוא קרוי שימוש ת"ח].

וי"ל דעל לימוד כזה אשר נקרא תלמוד עליו נאמר "למד", ואח"כ "יהגה" שהוא "העיון הנכון לשאוב יסודות התלמוד בפרטים המפוזרים להבין ולהורות כדת". ובתענית (ח, א) איתא, אם ראית תלמיד שלימודו קשה עליו כברזל, בשביל משנתו שאינה סדורה לו וכו'. מה תקנתו ירבה בישיבה, ופי' רש"י שקשה לו מרוב קושיות, בשביל משנתו שאינה סדורה לו ואינו יודע מה לפרק, עי"ש בהמשך הדברים. וודאי דאין כוונתו כפשוטו שאינו יודע את הסוגיא, דזה פשיטא ואינו צריך לפנים, אלא הכוונה שחסר לו בתכלית "משנתו סדורה לו", ואם יגיע בזה לתכלית הידיעה, אף יתורצו לו הקושיות.

כשתלמד גם קדשים תבין!

ובגמ' ב"מ (ק"ט ב) אמר ליה רב אחא

האווהל, והיינו שהרגשת השייכות לאווהל הייתה כל כך גדולה עד שכל פרט שם נוגע לו בנפשו, עד שהיה מסדר את הספסלים ג"כ.

עד היכן לא ימיש, הנה אמרו "יהושע בן נון ירד לו מן כנגד כל ישראל", ופירש"י שהמתין יהושע למשה מ' יום עד שירד מן ההר. ופי' אאמו"ר זצ"ל שמשום שפרש לבדו צריך לזכות לירידת המן כנגד כל ישראל. ולמה המתין, כדי להקדים להיות אצל משה שעה קלה משעה שירד מן ההר עד כדי שיבוא למחנה. ויש להתבונן, למה היה לו ליהושע להמתין כל אותן מ' יום סמוך להר, הרי ידע יום רדתו, והיה יכול אז לצאת אל ההר.

והביאור הוא: "לא ימיש מתוך האווהל", ומה יעשה כשהאווהל איננו [-שמשה עלה אל ההר], הרי אם ישאר כעת במחנה הרי הוא יוצא מתוך האווהל, על כן יצא מן המחנה והמתין למשה סמוך להר כל אותם הימים. וכיון שהוא עומד ומצפה מתי יחזור משה, הרי עי"כ לא מש מתוך האווהל גם בשעה שהאווהל איננו.

הרבה שמהם ילמד טעמי הדברים, דלפי הרמב"ן נוסף יותר מכך, דאף צריך הוא ללמוד שאר עניינים שבש"ס שאין להם קשר למה שהוא דן כעת, אלא כדי שידע דרכו של תלמוד, וכל זמן שאינו יודע דרכו של תלמוד אין קושינו שהוא מקשה מסברא דיליה קושיא של ממש.

ויותר מזה למדנו מדברי הרמב"ן, שאף שבקדשים אין מקום כל כך לקושיות והויות של סברא כמו בנזיקים ודיני ממונות, משום שענייני קדשים הם דרשות של תורה ולא סברא שלנו, מ"מ כדי לידע להקשות קושיות מסברא בדיני ממונות, צריך לידע דרכו של תלמוד בקדשים שאינו מענייני סברא כשל דיני ממונות, ורק ע"י זה ידע איך לדון סברא בדיני ממונות.

לא ימיש מתוך האווהל

ומה היא הדרך להגיע לזה. הנה יהושע בן נון נבחר להנהיג את עמ"י אחר משה, ובטעם הדבר אמרו חז"ל "נוצר תאנה יאכל פריה - זה יהושע שהיה מסדר את הספסלים" וכו'.

ונראה פשוט שאין זה שכר על סידור הספסלים, אלא נאמר עליו לא ימוש מתוך

בריה דרב יוסף לרב אשי ולימא ליה [שתלא] אנת מנתא דידך הב ליה לאריסא וכו', א"ל כי מטית לשחיטת קדשים תא אקשי לי. ופי' רש"י דהוא שבח, דכי מטית למסכת זבחים שהיא עמוקה תא אקשי לי. ודחה הרמב"ן, דהקושיות וההויות מועילות בסדר נזיקין ובדיני ממונות יותר מסדר קדשים, אע"פ שהוא חמור והכל צריכים שם לגמרא. [ר"ל דקושיית רב אחא היתה קושיא מסברא בדיני אריס, ובקדשים אין כ"כ מקום לקושיות מסברא, דכל ענייני קדשים גזה"כ הם, והבנת הדברים והקושיות שם הם בביאור גדרי דיני התורה], ופי' הרמב"ן דדחויי מדחי ליה, וא"ל עדיין לא שנית כל התלמוד ולא ידעת דרכו, וכשתגיע לסדר קדשים [שהוא סוף התלמוד, שהרי אין גמרא בטהרות מלבד נדה] תא ואקשי לי שיתברר לך טעמו, עכ"ל הרמב"ן.

למדנו מדברי הרמב"ן, דאין אדם יכול להקשות קושיא כהלכתה בב"מ בדיני אריס עד שישלים את כל הש"ס ואז "יידע דרכו של תלמוד". והוא עוד יותר ממה שמבואר ברש"י הנ"ל דאין די במה שאדם "מפולפל ומחודד ובעל סברא" אלא צריך למשניות

A Seven-Dimensional World

Harav Hagoon Moshe Aharon Friedman

The Midrash, in *Osios D'Rabbi Akiva*, records the following exchange that took place between Hakadosh Baruch Hu and Klal Yisrael at the time of Mattan Torah:

קרא הקדוש ברוך הוא לישראל ואמר להם בני, מקח טוב יש לי בעולם ואני נותן אותו לכם לעד לעולם אם תקבלו את תורתי ותשמרו את מצותי. משיבים ואומרים לפניו רבש"ע איזהו מקח טוב שאתה נותן לנו אם נשמור את תורתך? משיב הקדוש ברוך הוא ואומר להם זה העולם הבא. משיבים ישראל ואומרים רבש"ע הראנו דוגמא של עוה"ב. משיב הקדוש ברוך הוא ואומר להם זה שבת שהוא אחד משישים של עוה"ב שכולו שבת שנאמר זכור את יום השבת.

When Hashem informed Klal Yisrael of the reward of Olam Haba awaiting them if they accept the Torah and keep the mitzvos, Klal Yisrael asked to see a "sample" of Olam Haba in this world, and Hashem responded that Shabbos is "one-sixtieth" of Olam Haba: **הבא: מעין עולם הבא.**

Shabbos is one of the commandments in the Aseres Hadibros, as the *passuk* says: **זָכֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ**. This is actually the seventh *passuk* of the Aseres Hadibros, and it mentions seven entities that must rest on Shabbos: **אֶתָּה וּבְנֶךְךָ וּבִתְּךָ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וּבְהֵמָתְךָ וְגִרְךָ אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ**. When we say Kiddush, we fulfill the mitzvah d'Oraysa of **לְקַדְּשׁוֹ**. The Shelah Hakadosh says that we also fulfill this mitzvah when we tell someone "Good Shabbos" or "Shabbos shalom" instead of just saying "Good morning."

In the Aseres Hadibros in Parashas Yisro the mitzvah of Shabbos begins with the words **זָכֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת**, while in the Aseres Hadibros in Parashas Va'eschanan it begins with **שָׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת**. We know that Hashem uttered these two statements simultaneously. Interestingly, in

Rav Shlomo Alkabetz's *piyut* of Lecha Dodi, the order is reversed, as we say: **שְׁמֹר וּזְכֹר בְּדַבְּרוֹ אֶחָד**. The obvious reason is that the first letters of the stanzas of Lecha Dodi spell the name of its composer, שלמה הלוי. But there are ways around this issue, so it can't be the only reason. The Ramban writes that **שָׁמֹר** corresponds to the night of Shabbos and **זָכֹר** corresponds to the day of Shabbos. Since we say Lecha Dodi at night, it makes sense to put **שָׁמֹר** first.

The commandment of **שָׁמֹר** includes the prohibitions of Shabbos, but it's not limited to that. On the *passuk*: **וְשָׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת**, the Ohr Hachaim Hakadosh says that the word **וְשָׁמְרוּ** means to sit and wait, as in the *passuk*: **וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר**. A person is supposed to welcome Shabbos early, so he is sitting and waiting for Shabbos to come.

All in Sevens

On the *passuk*: **וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי**, which refers to day of the inauguration of the Mishkan, Chazal ask why the word **וַיְהִי**, which is a *lashon* of distress, is used in that context. One possible answer relates not to the inauguration day of the Mishkan, but to the concept of Shabbos. Just imagine if there wouldn't be a concept of Shabbos. We would go through one day, another day, six days, seven days, and then – we'd have an eight day, no different from the others. Life would be one long continuum of days without a break of Shabbos and the contemplation and elevation that come along with it. Therefore, if there would be a **בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי**, instead of a renewed cycle beginning with **יוֹם ראשון**, we would indeed be in constant distress.

The Ohr Hachaim, in Bereishis, says that when the Ribbono Shel Olam created the world, He created only six days: **שֶׁשֶׁת יָמֵי בְרֵאשִׁית**, a set of six

days. Then he created Shabbos, and from the power of Shabbos came a new creation, another six days. The start of each new week is really the continuation of a cycle that began with the world's creation, when Hashem infused His universe with the ability to exist for six days. Similarly, says the Ohr Hachaim, the Eibishter programmed the world to exist for six years, followed by Shemittah, which gives the world power to exist for another six-year cycle. This system of six and then a seventh applies on various levels: there are six days and then Shabbos, six years and then Shemittah, six thousand years and then Olam Haba, יום שכולו שבת.

In this vein, the Maharal explains that the Ribbono Shel Olam established six directions in the world: west, east, north, south, up, and down, the six directions in which we shake the lulav, or the six faces of a cube. It didn't have to be that way; the Ribbono Shel Olam could have created the world in such a way that there were eight directions, or ten, or three. But He chose to create six directions, with the midpoint, the center, which is the seventh, radiating out to the six sides and holding them all together. This is true not only in nature but *al pi Kabbalah* as well, as we know that there are six *sefiros* culminating with *malchus*, the seventh, which corresponds to Shabbos HaMalka.

Furthermore, the sefarim write that many of the foods we eat on Shabbos have a *mispar katan* of seven. Wine, יין, has a gematria of 70, which is 7 in *mispar katan*. Fish, דג, is 7; חלה is 43, which also equals 7 in *mispar katan*. The same is true of בשר, מרק, and many other things, including *gallah*, if you spell it correctly. Interestingly, a lot of *heiligh* rebbes have a *minhag* to cut the onion only after they return from davening, rather than having it prepared before.

Al pi sod the significance of cutting the onions is that the gematria of onion, בצל, is 122, which doesn't equal 7 – but if you cut the onion in half, half of 122 is 61, which does equal 7 in *mispar katan*.

An Injection of Kedushah

There are various Shabbosim, as alluded to in the *passuk*: אֶת שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ. The Tur says in Hilchos Tefillah that in Maariv of Shabbos we say אתה קדשת, which highlights Shabbos Bereishis; in Shacharis we say ישמח, which is about the Shabbos of Mattan Torah; and in Minchah we say אחד ושמן אחד, which relates to the Shabbos of Olam Haba. Every single Shabbos, we go through this process of Shabbos Bereishis, Shabbos Mattan Torah, Shabbos of Olam Haba. It's surprising that on Yom Tov we don't mention it, and when Yom Tov falls on Shabbos,

we mention Shabbos in davening but we don't emphasize the difference between the tefillos.

On Shabbos, we are granted a *neshamah yeseirah*. Where is this *neshamah* from? On the *passuk*: וְשָׁמְרוּ בְּגִי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבָּת, the Ohr Hachaim writes that the *neshamah yeseirah* of Shabbos comes from the “מקום הגנוז” – the most hidden place, whose name is Shabbos. And if someone connects with his *neshamah yeseirah*, then, later on, when he reaches the Shabbos of Olam Haba, he'll be able to enjoy the pleasure in that World, because of the connection he forged with that *neshamah* in this world.

The *Nesivos Shalom* also discusses this idea, saying that someone who isn't experiencing the *oneg* of Shabbos, when he gets to the Shabbos of Olam Haba he'll be like a bench there; he won't feel any pleasure. The way to develop the ability of enjoying the pleasure of the Shabbos of Olam Haba is through experiencing the feeling of Shabbos in Olam Haze. That happens through the *neshamah yeseirah*.

The sefarim write that the *neshamah yeseirah* of Shabbos is not a personal *neshamah*. That's why we say in Kegavna, that everything is *echad* – everything on Shabbos depends on the *achdus*, because the *neshamah yeseirah* is shared by all of Klal Yisrael.

As we mentioned, we are supposed to accept Shabbos early and be ממהרים לבוא. We are also supposed to extend Shabbos at its conclusion: מאחרים לצאת. The *Chiddushei Harim* and others offer a beautiful insight in this regard, one that relates to something we just learned in Daf Yomi. The Gemara teaches (*Chullin* 53) that when a lion, a wolf, or a cat attacks its prey, it injects an ארס, a certain poison it has in its claws. It's clear from the Gemara that this poison emerges only as it withdraws its claws – בהדי דשליף שדי זיהריה – which means that the animal under attack is not considered a *treifah* until the end of the attack.

This is certainly true for a *davar shebekedushah*, says the *Chiddushei Harim*. When a person goes through a Shabbos, he receives an injection of *kedushah*. But when does that injection happen? Near the end, just as Shabbos leaves. That's why the end of Shalosh Seudos is a time of רזין דרזין.

Yes, we sit and wait eagerly for Shabbos to arrive. But the main infusion of *kedushah* we can get on Shabbos is after Minchah, when we're already in the time of the Shabbos of Olam Haba. That's when a person can connect to the incredible levels of עולם הבא of Shabbos.